

Бацькі, сям'я й выхаванье дзяцей

У савецкай «Педагогіцы», подручніку для тудэнтаў падагогічных і настаўніцкіх інстытутаў, у раздзеле «Школа і сям'я», гаворыцца, што «кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя паваліла гнілья падваліны старое сям'і, сям'і неабмежавана прыгнёту ды ўлады мужчыны й бацькі над жанчынаю й дзецьмі». Не адмаўляем. Аднак, нашу ўвагу зварачаюць дзіве асаблівасць гэтага крылатага сказу: **ненялігічнасць**, якое ніколі ня ведала підагогічна літаратура, не гаворачы ўжо пра підагогіку; і **непрародзіласць**, бо старышыя бацькі ўсе на ўласныя вочы, а маладзейшым і дзеценам расказат іхны бацькі сама гісторыя...

Бальшавіцкая рэвалюцыя паваліла падваліны сям'і, але ня гнілья — гнілое валицца само — а монцыя, традыцыйная і вельмі глыбокая, дзеля чаго спатрэбілася аж гэтакія сілы, як стражданыя кастрычніцкі буралом... І не «сям'я неабмежавана прыгнёту ў ўлады мужчыны й бацькі» была павалена, а бацькаўскі аўтарытэт у сям'і, правы й абавязкі бацькоў што да выхаваньня сваіх дзяцей ды дбаніні пра іхню будучыню паваліліся, падсечаныя «грозным мячом рэвалюцыі». Месца бацькоў заняла камуністычнае партыі, каб адразу прыклады руку да «вынішчэння перакъяту капіталізму ў сывядомасці людзей» і каб, як сказаў Ленін, «уси справа выхаванія, асьветы й навучанія моладзі была выхаваньнем у ёй камуністычнае маралі». Кантроль выкананія ленінскіх дырктыў тримаў у руках «чалавек жалезнага сорца», «підагог маралі й псыхалёг» — практывы бацькамі і дзецьмі Фелікс Дзяржынскі.

Далей аўтары згаданае «Підагогікі» пішуць, што «сацыялістычнае сапраўд-

насць развязала фатальную праблему «бацькоў і дзяцей», бо разам із зынічнінем прыватнага капіталу і эксплатаціі зынічаны эканамічны ўмовы, што выклікалі заўсёды сямейны разнагалосць і супэрчнасць, якія дэмаралізувалі... асабліва дзяцей, і крэху ніж, што ў СССР упяршыно развязана праблема выхаваuchaе ролі сям'і, праблема, над развязаньнем якое мрой і над якою змагаліся вялікія підагогі мінушчыны». З гэтакім цыверданынем нікто ня згодзіцца, гэта — вялікае хвальшаваньне, звязанае з палітыкаю далёкасцяльнага камуністычнага прыцэзу.

Што-ж такое «сацыялістычнае рэчансіасць»? Гляньма на ўсё вачыма сям'я, бацькоў і дзяцей праз сваю, народную прызму, ды пакічма на суд палегальных у няроўных змаганіях за свободу... Іны адразу, у вадзін з намі голас, сцільвердзяц нашае тлумачаныне: сацыялістычнае рэчансіасць — гэта дыктатура камуністычнае партыі, якая падбліа і абравала вольнолобыя народы і скавала іх, адарваных адвольнага съвету, ланцугамі бальшавіцкага работства ў межах Савецкага Саюзу. Ніякое фатальнае праблема «бацькоў і дзяцей» «сацыялістычнае рэчансіасць» не развязала і не магла развязаць, бо яе — гэтае праблемы ня было, наадварот, — ейныя зародкі прынесліся разам з кастрычніцкім пераваротам, а стварыліся яна самім-ж бальшавікамі адразу пасля гэтага перавароту: ліквідацыя-ж прыватнае ўласніцтва, што пастаўіла НКВД заблі ягонага роднага бацьку, і які сам пазней быў задушаны рукамі свайго роднага дзеда. Помнік, паставілы хлапчуку бальшавікамі, зъяўляеца наўстраничным съетчаным жудасціх трагедыяў паміж бацькамі і дзецьмі.

Г. У.

Найлепшым доказам разлому ў разбіціі савецкай сям'і зъяўляеца вядомы ў Савецкім Саюзе выпадак з хлапчуком Марозавам, праз якога каты НКВД заблі ягонага роднага бацьку, і які сам пазней быў задушаны рукамі свайго роднага дзеда. Помнік, паставілы хлапчуку бальшавікамі, зъяўляеца наўстраничным жудасціх трагедыяў паміж бацькамі і дзецьмі.

Г. У.

Кв! У запраўднасці гэта трэба разумець зусім інай. Сам Касік гэта ведае, але ўдае з сябе дурня, бо-ж ясна, што гэта зроблене было з зусім іншым іменам: мітрап. Дзяніс, падпершае, так які мітрап. Аляксандар, поўнасцю падтрымоўваў Аўтакефалію нашае Царквы, за што пасля і заслужыў на такі назоў мітрап. Анастасія — «самасвят», падругое, ён меў вялікі ўплыў у Канстантынопалі, таму мог добра памагіць зацверджэнню нашае Аўтакефаліі. Аднак, ані Панцелейман з Бэнэдзіктам, які добра пра гэта ведаі, ані нашыя саламашнікі ўсе падумалі гэта зрабіць, та-му папярова «зъяўрнуліся» да Усяленскага Патрыярха, зъяўрнуліся таго добра, каб гэты іхны зварот ніколі туды не дастаўі! Аб гэтым «гісторыя» саламашнікі пасыць.

Многа яшчэ блудаў, хвалышы, ілжы і злосці ёсьць у гэтай саламасе, але канчаем. Усякая запраўдная гісторыя, тым болей беларуская, робіцца вельмі цяжкай, таксама ѹ гісторыя БАПЦарквы. Яна вымагае кропітальных, непагнутых, станоўкіх і запраўды пабожных працоўнікоў, не агідных саламашнік-фарсыеў, а натхнёных, самаахвярных апосталаў. Аднаго з таіх Господ Бог паслаў нам, гэта Уладыка Ва-сьль. Ён ніколі не пагнушы на івіе нашага мірскага вызвільнага змаганьня, ён не пагнешы ніколі як адзін з будаўнікоў нашае славае, съв. БАПЦарквы, за што ўсе запраўдныя беларускія аўтакефалісты маюць да яго толькі адно пачуцце: бязмежную падязку ѹ вялікую пашану. А вы, саламашнікі-душагубы, можаце скрыгіта з зубамі разам з усімі ворагамі нашымі ѹ выліваць сваё нутро — атруту вашу, ані яго, ані нас гэта не запалохает, нашае самаахвярнае працы не прыпыніць, бо з на-мі Бог.

К. М.

НА ФОНД БЕЛАРУСКАЙ КНІЖКІ

14

травеня

1956

г.

выміграваў

у Ам-

рыку

сп.

К.

Кіслы

Беларускі

Студэн-

цкі

Ансамблі

у Люўзен,

гткім

чынам,

страціў

свайго

ахвярнага

дырыгента.

Спадар

Кіслы,

падмінішы

найбожычыка

праф.

М.

Равенскага,

кіраваў

усімі

выступамі

Ансамблі

і паказа-

свай

май

выступамі

Ансамблі

і выступамі